

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 iulie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,
Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 30 iunie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatei

Botnaru Viorica.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 11.05.2015 - 30.06.2017;
2. Instanța de apel: 03.08.2017 - 28.11.2017;
3. Instanța de recurs: 01.03.2018 - 18.04.2018;
11.06.2018 - 18.07.2018.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 30 iunie 2017, Botnaru Viorica a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.179 alin.(2) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni.

În temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu obligarea lui Botnaru Viorica, în temeiul art.90 alin.(6) Cod penal, să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea în mod solidar de la Botnaru Viorica, Slutu Anatolie, Botnaru Anatolie, Guțu Elena și Botnari Liuba în beneficiul lui Botnari Gheorghe a prejudiciului material în sumă de 326,30 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 6000 lei și de la Botnari Viorica prejudiciul moral în sumă de 2000 lei, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

Prin aceeași hotărâre au fost condamnați Slutu Anatolie, Botnaru Anatolie, Guțu Elena și Botnari Liuba, în privința cărora hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Prima instanță a constatat că Botnaru Viorica, la 27 noiembrie 2014, în jurul orei 20.00, aflându-se în s.Drăgușeni, r-nul Strășeni, având intenția violării domiciliului cet.Botnari Gheorghe, împreună și de comun acord cu Botnaru Anatolie, Slutu Anatolie, Guțu Elena și Botnari Liuba, după o înțelegere prealabilă, toți cinci, sau deplasat la domiciliul lui Botnari Gheorghe din s.xx, r-nul Strășeni, unde în vederea realizării scopului său infracțional, intenționat, fără consimțământul proprietarului și contrar voinței acestuia, a pătruns în curtea casei, după care continuându-și acțiunile ilegale, fără consimțământul proprietarului și contrar voinței acestuia, a pătruns în incinta casei, iar la solicitarea lui Botnari Gheorghe de a părăsi casa și ograda casei care constituie domiciliul său, Botnaru Viorica a rămas ilegal în domiciliu dat și a aplicat față de Botnaru Gheorghe violența fizică manifestată prin aplicarea unei lovituri în față, regiunea buzei superioare.

Tot ea, la 27 noiembrie 2014, în jurul orei 20.00, aflându-se ilegal împreună și de

comun acord cu Botnaru Anatolie, Slutu Anatolie, Guțu Elena și Botnari Liuba în domiciliu lui Botnari Gheorghe din s.xx, r-nul Strășeni, în ogradă, având scopul săvârșirii unui act de huliganism, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența mai multor persoane, manifestând o obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți, au inițiat o ceartă cu Botnari Gheorghe. În timpul conflictului, în prezența mai multor persoane, Slutu Anatolie l-a apucat în mod demonstrativ pe Botnari Gheorghe de haine în regiunea pieptului și l-a doborât jos la pământ, aplicându-i multiple lovituri cu picioarele în regiunea toracică, iar Botnaru Viorica, în vederea realizării acțiunilor sale huliganice, în timp ce Botnari Gheorghe ia cerut să părăsească domiciliu său, intenționat, în mod demonstrativ, în prezența mai multor persoane, i-a aplicat lui Botnari Gheorghe o lovitură în față, în regiunea buzei superioare, în rezultatul căreia acesta a căzut jos la pământ. În timp ce Botnari Gheorghe se afla jos la pământ drept consecință a loviturilor primite, în vederea realizării acțiunilor ilegale și huliganice, Botnaru Viorica, se exprima cu cuvinte necenzurate în adresa lui Botnari Gheorghe, intenționat și în mod demonstrativ, împreună cu Botnaru Anatolie, Slutu Anatolie, Guțu Elena și Botnari Liuba l-au târât din ogradă în drum, după poarta gospodăriei, unde continuând aceleași acțiuni ilegale și huliganice, în prezența mai multor persoane, exprimându-se cu cuvinte necenzurate, i-au mai aplicat lui Botnari Gheorghe multiple lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, cauzându-i dureri fizice.

3. Împotriva sentinței au declarat apel:

- partea vătămată Gh.Botnari, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați la închisoare fără aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei, admiterea integrală a acțiunii civile, cu dispunerea încasării în mod solidar de la inculpații în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 16 065,65 lei și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, invocând că pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă; - în rezultatul vătămarilor corporale pricinuite de inculpați este în imposibilitate de a munci în vederea asigurării existenței sale și a familiei, având în vedere și faptul că este pensionar și are la întreținere 2 copii minori, fiindu-i cauzat un prejudiciu material format din venitul ratat din munca sa pe pământul pe care îl are în proprietate, venit pe care îl evaluează la suma de 10 000 lei; - deoarece venitul ratat nu l-a putut certifica prin careva acte, din contul inculpaților urmează a fi încasată o suma bănească în mărimea unui salariu mediu lunar pe economie, pentru anul 2014 în mările de 4225 lei și pentru anul 2015 în mările de 4500 lei; - neîntemeiat nu a fost dispusă încasarea de la inculpați a cheltuielilor suportate pentru tratament în mărime de 1014,35 lei, pentru transport în mărime de 326,30 lei și asistență juridică în mărime de 6000 lei; - la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat, instanța greșit a apreciat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor social periculoase comise de către inculpați; - instanța a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, astfel că prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, nu se vor realiza scopurile legii penale, de corectare a inculpaților, deoarece există riscul comiterii de către aceștia a unor noi infracțiuni; - incorect instanța a admis doar parțial acțiunea civilă, fără ași argumenta soluția și fără a reține suferințele fizice și psihice suportate de el;

- avocatul N.Cuptova în numele inculpatei V.Botnaru, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care V.Botnaru sa fie achitată, invocând că în cadrul cercetării judecătorești prin declarațiile date de martori care au fost consemnate și puse la baza emiterii sentinței de condamnare, nu a fost stabilit cu certitudine și fără îndoială că V.Botnaru ar fi comis actul de huliganism și violarea de domiciliu cu aplicarea violenței sau amenințarea aplicării acesteia; - din declarațiile martorilor, în afară de partea vătămată, nimeni nu a văzut ca V.Botnaru să-i fi aplicat lovitură cu pumnul în regiunea fetei, de la care

partea vătămată să fi căzut la pământ și i s-ar fi stricat dinții, fapt dedus și din raportul de expertiză medico-legală a părții vătămate, la care nu au fost depistate deteriorări a dinților; - nu s-a dovedit prin ce acțiuni s-a manifestat pretinsul comportament huliganic a lui V.Botnaru; - din declarațiile martorilor nu se poate de delimitat acțiunile participanților la conflict și nici unul din ei nu a făcut mențiune asupra faptului, precum că Gh.Botnari ar fi fost târât în drum de către toți inculpații.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către partea vătămată Gh.Botnari și avocatul N.Cuptova în numele inculpatei V..Botnaru.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei V.Botnaru, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite o încadrare juridică corespunzătoare materialului probator administrat, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, vinovăția inculpatei V.Botnaru în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.179 alin.(2) și 287 alin.(2) lit.b) Cod penal se confirmă prin declarațiile părții vătămate Gh.Botnari, ale martorilor C.Botnari, V.Botnari, V.Botnari, I.Bălățel, L.Gherman, O.Botnaru, M.Lisnic, V.Vistieru, precum și probele scrise - procesele-verbale de cercetare la fața locului din 27.04.2015 și fototabelul, de confruntare din 15.04.2015 dintre partea vătămată Gh.Botnari și bănuții V.Botnaru, A.Botnaru, dintre martorul V.Botnari și bănuții A.Botnaru, V.Botnaru, dintre martorul I.Bălățel și bănuții A.Botnaru, V.Botnaru, raportul de expertiză medico-legală nr.09 din 16.01.2015, prin care s-a constatat că lui Gh.Botnari i-au fost cauzate leziuni corporale în rezultatul acțiunii traumatice, ce au dus la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și, în baza acestui criteriu, se clasifică ca vătămării corporale medii.

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate instanța de apel a conchis că, solicitarea apărării privind achitarea inculpatei V.Botnaru din motiv că acțiunile acesteia nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, nu poate fi admisă or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente, prin care se dovedește vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatei V.Botnaru, considerându-le neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanță, care combat în întregime versiunea inculpatei.

Subsecvent, instanța a indicat că nu există temei de a aprecia critic declarațiile părții vătămate și ale martorilor, așa după cum a solicitat apărarea, or, acestea sunt consecutive, coroborează între ele, sunt neschimbate pe tot parcursul urmăririi penale, judecării cauzei în prima instanță și în instanța de apel, coroborează cu alte probe, partea vătămată și martorii audiați au fost preîntâmpinați de răspunderea penală pentru darea declarațiilor intenționat false, și prin urmare, nu există temei de a aprecia critic aceste declarații oferite sub jurământ și care corespund adevărului.

Argumentele apelantului referitor la faptul că, învinuirea înaintată inculpatei V.Botnaru și starea de fapt constatată de prima instanță nu și-a găsit pe deplin confirmare în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate în instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat, existând în cazul dat probe suficiente care stabilesc cu certitudine că în acțiunile inculpatei lipsesc elementele componente de infracțiune, nu pot fi reținute, or, soluția instanței derivă din coroborarea probelor în ansamblu, efectuată după cercetarea acestora fiecare în parte. În conținutul sentinței se conține totalitatea declarațiilor martorilor

audiați în cadrul cercetării judecătorești, instanța apreciind aceste probe după intima convingere și în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu prevederile art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de circumstanțele cauzei, persoana inculpatei, gravitatea infracțiunilor comise care fac parte din categoria celor mai puțin grave, de comportamentul acesteia în timpul și după comiterea infracțiunii, de faptul că nu a recunoscut vinovăția, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, ajungând la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă fără izolare de societate cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune.

Totodată, instanța a considerat neîntemeiat argumentul părții vătămate privind aplicarea în privința inculpaților a unei pedepse privative de libertate or, primă instanță luând în considerație toate circumstanțele cauzei în mod corect a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei, fiind o pedeapsă echitabilă în coraport cu faptele comise.

Instanța de apel a concluzionat că, soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpaților, inclusiv a lui V.Botnaru, or, aplicarea unei pedepse penale sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia va duce la conștientizarea de către inculpați a celor comise, va revizui atitudinea față de valorile sociale cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul său față de membrii societății și siguranța ordinii publice.

La fel, instanța de apel a apreciat critic solicitarea părții vătămate cu privire la încasarea din contul inculpaților în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 16065,65 lei și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Sub aspectul vizat, instanța de apel a reținut ca plauzibilă concluzia primei instanțe potrivit căreia, dat fiind faptul că potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, partea vătămată Gh.Botnari a solicitat încasarea din contul inculpaților în mod solidar în beneficiul său a sumei de 1014,35 lei pentru tratament și a sumelor de 4225 lei și respectiv 4500 lei salariu mediu lunar pe economie pentru anul 2014, 2015, prezentând în instanța de judecată bonuri fiscale de procurare a medicamentelor la un an după săvârșirea faptei, deși în instanța de judecată a declarat că în spital a fost internat pentru 21 de zile în secția traumatologie și tratamentul a avut loc în baza poliței de asigurare, iar după externare medicul nu i-a prescris careva medicamente. Totodată, nu a prezentat careva probe că ar fi fost angajat în câmpul muncii și ar fi avut careva pierderi din salariu pentru perioada de incapacitate de muncă, de aceea instanța a considerat oportun de a respinge pretențiile părții vătămată Gh.Botnari cu privire la încasarea în mod solidar de la inculpați a cheltuielilor pentru tratament în mărime de 1014,35 lei și a sumelor de 4225 lei și respectiv de 4500 lei salariu mediu lunar pe economie pentru anii 2014, 2015.

Mărimea prejudiciului moral solicitat de partea vătămată Gh.Botnari în cuantum de 50 000 lei, fiind unul exagerat, deși a fost reținut faptul că partea vătămată fără îndoială a avut de suferit și moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților prin faptul că a avut trăiri sufletești, frustrări, jigniri, disconfort, dureri și suferințe legate de acțiunile inculpaților, fiindu-i provocate vătămări corporale medii. În opinia instanței de apel suma de 10 000 lei, dispusă spre încasare reprezintă o recompensă echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suportat de Gh.Botnari.

5. Împotriva hotărârilor nominalizate a declarat recurs ordinar partea vătămată Gh.Botnari care, indicând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură

penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri potrivit căreia inculpaților, pentru faptele prejudiciabile săvârșite să le fie stabilită o pedeapsă echitabilă, conform prevederilor legale, invocând că instanța de apel nu au reținut la examinarea apelului că inculpații A.Slutu, A.Botnaru, V.Botnaru, E.Guțu și L.Botnari i-au violat domiciliul, unde au săvârșit acțiuni ilegale și huliganice, cauzându-i leziuni corporale, el suportând dureri fizice și psihice, fiind internat staționar, a primit îngrijiri medicale mai mult de 21 zile; - potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 09 din 16.01.2015, i-au fost cauzate vătămări corporale medii; - instanțele de fond incorect le-a stabilit pedeapsa inculpaților, acestora urma a le fi aplicată o pedeapsă mai aspră; - instanța de apel incorect a soluționat acțiunea civilă înaintată de el, considerând că aceasta urmează a fi admisă doar parțial, iar suma de 10000 lei încasată pentru prejudiciul moral nu este echitabilă și rezonabilă, reieșind din faptul că are la întreținere doi copii minori, nu este apt de a munci fizic cotele de teren.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 18 aprilie 2018, s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Gh.Botnari, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul I.Popescu în numele inculpatei V.Botnaru care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, considerând că hotărârile în cauză au fost emise în baza unor probe contradictorii, pe presupuneri și în lipsa unor dovezi incontestabile ce ar confirma vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor de care a fost recunoscută vinovată; - instanța nu a reținut că inculpata prima a fost lovită de către partea vătămată, respectiv agresată, maltrată și numiți cu cuvinte necenzurate, dar nu invers, precum a constatat instanța; - nu au încălcat ordinea publică, doar au dorit să clarifice în mod pașnic de ce Gh.Botnari a bătut-o pe E.Guțu; - declarațiile martorilor B.Botnari, C.Botnari și V.Botnari, urmau a fi apreciate critic, fiind date cu scopul de a dezvinovăți partea vătămată, precum critic urmau a fi apreciate și declarațiile martorilor I.Bălățel, O.Botnaru și V.Vistieru, pe motiv că sunt rude cu partea vătămată, având interes de a-l dezvinovăți pe acesta, ci și pe ei însuși în acțiunile ilegale întreprinse în adresa inculpaților, precum și de faptul că sunt contradictorii; - instanțele nu au luat în considerație că inițiatorul conflictului a fost partea vătămată, i-a amenințat pe A.Botnaru, V.Botnaru, E.Guțu, A.Slutu, apoi i-a îmbrâncit și lovit, în urma cărora V.Botnaru a căzut la sol; - inculpata a intrat în gospodăria părții vătămate, nu din intenții huliganice, dar la solicitarea în ajutorul a lui E.Guțu, care era bătută, având intenția de a o apăra pe aceasta de Gh.Botnari, astfel rezultă că incorect instanțele au încadrat fapta săvârșită de V.Botnaru în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, nefiind probată latura subiectivă - intenția, îndreptată spre încălcarea ordinii publice; - învinuirea adusă inculpatei în baza art.179 alin.(2) Cod penal nu are suport probatoriu, lipsind în acțiunile acesteia elemente infracțiunii date; - constatarea de fapt nu corespunde cu realitatea, fiind denaturate vădit la adoptarea hotărârii, ce constituie o eroare gravă de fapt și de drept; - instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor din apel invocate de apărare, și examinarea cauzei a avut loc contrar prevederilor art.419 Cod de procedură penală; - pe parcursul desfășurării procesului penal, atât organul de urmărire penală, prima instanță, cât și instanța de apel au încălcat principiul prezumției nevinovăției, dând preferință probelor acuzării, ignorându-le pe cele ale apărării, fapt ce contravine art.6 CEDO; - prin neexpunerea, ne cercetarea și ne analizarea tuturor probelor administrate, în coroborare cu celelalte probe, instanțele de fond nu au soluționat fondul cauzei în privința lui V.Botnaru, ce constituie o eroare gravă de drept.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului și a părții vătămate expusă

în referințe, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În susținerea recursului, recurentul invocă temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, ori când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că niciunul din ele nu și-a găsit confirmare.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea lui V.Botnaru, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția ei în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând să fie achitată, pe motiv că în acțiunile ultimei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

La acest capitol Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpata, partea vătămată, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită integral.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui V.Botnaru în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal și 287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie a fost bazată pe:

- declarațiile părții vătămate Gh.Botnari, care a declarat că la dânsul în curte a venit E.Guțu, care striga la soția sa să-i restituie bicicleta, el s-a apropiat dorind să-o alunge din curte, dar aceasta l-a apucat de haine, de piept și l-a trântit jos, s-a urcat deasupra lui dorind să-l lovească, dar nu a reușit fiind stopată de soția sa. Peste o oră la el în casă au intrat fără voie A.Botnaru și A.Slutu, iar V.Botnaru, E.Guțu și L.Botnaru au rămas lângă ușă. A.Botnaru l-a apucat de haină, în regiunea pieptului și i-a zis să iasă afară. Ieșind din casă, s-a apropiat de A.Slutu dorind să-l dea afară din ogradă, dar acesta l-a trântit la pământ, în timp ce ceilalți i-au aplicat lovituri cu picioarele. Mai apoi s-a apropiat de V.Botnaru, încercând să-o dea pe aceasta afară din ogradă, însă ultima i-a aplicat o lovitură în regiunea feței și i-a stricat dinții din partea dreaptă de sus, de la care el și-a pierdut cunoștința;

- declarațiile martorului V.Botnari, care a declarat că în ziua cu pricina la ei acasă a venit E.Guțu, solicitându-i să-i restituie bicicleta care ia fost făcută cadou de tatăl ei. Auzind galagie, soțul Gh.Botnari a ieșit afară, pe care E.Guțu l-a apucat de haine de piept și l-a trântit jos, urcându-se deasupra lui. Dânsa i-a despărțit și E.Guțu a plecat acasă, însă peste o perioadă de timp la ei în casă au intrat A.Slutu și A.Botnaru, iar lângă ușă se aflau E.Guțu, L.Botnari și V.Botnaru. A.Botnaru l-a apucat de piept pe soț, zicându-i să iasă afară, aplicându-i lovituri cu pumnii, ei se trăgeau, se îmbârnceau, atunci ea a strigat că vine poliția și toți au fugit, după care l-a văzut pe soț jos leșinat;

- declarațiile martorului V.Botnari, care a declarat că tatăl său Gh.Botnari a fost telefonat de E.Guțu, care i-a spus să-i aducă bicicleta. Peste un timp E.Guțu a venit la ei acasă, apoi a văzut cum E.Guțu se afla deasupra tatălui și vroia să-l lovească, după care a

plecat. Peste un interval de timp dînsa s-a reîntors împreună cu V.Botnaru, A.Botnaru, A.Slutu și L.Botnari, în urma căreia a avut loc o bătaie. A.Slutu și A.Botnaru l-au bătut pe tatăl său, l-au apucat de spate, l-au ridicat în sus, l-au lovit cu picioarele în burtă. Mai apoi V.Botnaru a sărit la bătaie la mama sa. Din drum l-au ridicat pe tatăl său și l-au dus în casă, după care a fost solicitată poliția;

- declarațiile analogice ale martorului V.Botnari, care a mai concretizat că de la mama auzise că E.Guțu a sărit la tatăl la bătaie, după care a plecat. Peste un timp a auzit că cineva bătea la ei la ușă și se auzea că cineva vorbește cu cuvinte necenzurate. Mai apoi, mama și fratele l-au adus pe tatăl său bătut în casă, apoi a fost luat de ambulanță la spital, după externare tatăl i-a povestit că A.Slutu l-a trântit jos și că cineva îl loveau cu picioarele;

- declarațiile martorului I.Bălățel, care a relatat că se afla în ospeție la Gh.Botnari, la care în casă au intrat A.Botnaru și A.Slutu, care au sărit la bătaie, apoi l-au scos în drum și l-au bătut, după care a fost luat cu salvarea. A văzut cum Gh.Botnari încerca să-i alunge pe A.Botnari și A.Slutu, spunându-le să plece din ogradă. Ce s-a petrecut în drum nu poate spune pentru că nu se vedea, însă cineva din drum arunca cu pietre în ogradă;

- declarațiile martorului O.Botnaru, care a declarat că se afla acasă la Gh.Botnari unde era și I.Bălățel. Gh.Botnari a ieșit afară, iar când a intrat în casă, era palid și tremura, zicându-le că a venit E.Guțu după bicicletă și l-a trântit jos. Apoi dînsa a plecat spre casă și, întîlnindu-l pe A.Botnaru, l-a telefonat pe Gh.Botnari, însă a ridicat fiul acestuia, Constantin, care i-a comunicat că la ei a avut loc o bătaie. Revenind înapoi la Gh.Botnari, acesta era cu piciorul rupt, în casă era A.Slutu, I.Bălățel, Sobari și un bărbat cu porecla „caban”, iar V.Botnaru și A.Botnaru au fugit de la fața locului;

- declarațiile martorului M.Lisnic, care a lămurit că lângă poarta lui Gh.Botnari i-a văzut pe A.Slutu, V.Botnaru, A.Botnaru, E.Guțu și L.Botnari. Conflictul era deja început, când la un moment a primit o lovitură în cap cu o piatră, pe Gh.Botnari l-a văzut jos la pamînt;

- declarațiile martorului V.Vistieru, care a relatat că, la solicitarea lui I.Bălățel a venit în ajutor și la poarta lui Gh.Botnari i-a văzut pe A.Botnari, L.Botnari, A.Slutu, V.Sobari. I.Bălățel i-a comunicat că Gh.Botnari a fost bătut, stă în pat fiindcă nu se poate mișca, așteaptă salvarea;

- declarațiile expertului L.Gherman care, efectuând examinarea primară a lui Gh.Botnari, a constatat că ultimul s-a ales cu vătămări corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată;

și actele cauzei - conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului cu foto tabel din 27.04.2015, conform căruia s-a cercetat locul comiterii infracțiunii și anume gospodăria și porțiunea de stradă alături de gospodăria lui Gh.Botnari;

- conținutul proceselor-verbale de confruntare din 15.04.2015 dintre partea vătămată Gh.Botnari și bănuții V.Botnaru, A.Botnaru în cadrul cărora partea vătămată și-a menținut poziția cu referire la acțiunile ilegale ale bănuțiilor indicând expres faptele ilegale ale acestora;

- conținutul proceselor-verbale de confruntare din 15.04.2015 dintre martorul V.Botnari și bănuții B.Botnaru, A.Botnaru în cadrul cărora martorul și-a menținut poziția cu referire la acțiunile ilegale ale bănuțiilor indicând expres faptele ilegale ale acestora;

- conținutul proceselor-verbale de confruntare din 15.04.2015 dintre martorul I.Bălățel și bănuții V.Botnaru, A.Botnaru în cadrul cărora martorul și-a menținut poziția cu referire la acțiunile ilegale ale bănuțiilor indicând expres faptele ilegale ale acestora;

- conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 09 din 16.01.2015. conform căruia lui Gh.Botnari i-au fost cauzate leziuni corporale, care au dus la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămării corporale medii.

Probele indicate sunt detaliat descrise în decizia instanței de apel, care au fost examinate complet și obiectiv, fiind corect apreciate de instanță, nu prezintă temei de îndoială și direct indică la comiterea de către inculpata V.Botnaru a infracțiunilor de care a fost recunoscută vinovată, vinovăția acesteia fiind dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Astfel, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunilor imputate lui V.Botnaru, inclusiv vinovăția acesteia, iar argumentele recurentului, precum că faptele acesteia nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, sunt neîntemeiate și contravin probelor administrate în cauză, inclusiv declarațiilor părții vătămate, ale martorilor și actelor cauzei descrise mai sus.

Toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, și anume declarațiilor martorilor B.Botnari, C.Botnari, V.Botnari, I.Bălățel, O.Botnaru și V.Vistieru, țin de starea de fapt a cauzei și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

Aceste declarații ale martorilor nominalizați, nu pot fi apreciate critic, precum solicită recurentul, fiindcă martorii în cauză au dat declarații în condițiile libertății de voință și conștiință, acestea reflectă adevărul cunoscut de ei și că asupra lor nu au existat presiuni, amenințări, constrângeri sau ingerințe ale organului de urmărire penală sau ale altor persoane care să fi afectat acuratețea și realitatea celor consemnate în declarațiile scrise existente la dosar, că nu au existat sugestii sau alte elemente de influențare din partea organelor de drept sau ale altor persoane în sensul de a o acuza, pe nedrept, pe inculpata V.Botnaru.

Potrivit teoriei dreptului penal, latura obiectivă a violării de domiciliu include fapta prejudiciabilă care ia forma acțiunii sau inacțiunii - pătrunderea fără consimțământul victimei, rămânerea ilegală, refuzul de a-l părăsi, la cererea victimei.

În speță cert s-a constatat că inculpata, împreună cu ceilalți inculpați, au pătruns ilegal, fără consimțământul părții vătămate în gospodăria acestuia, unde l-au înjurat, aplicând violență, inclusiv și V.Botnaru, care împreună cu ceilalți coinculpați, a refuzat de a părăsi domiciliul la cererea acestuia.

În sensul dat Colegiul penal reține că, prin acțiunile sale atât, inculpata, care acționând de comun acord cu ceilalți coinculpați, a realizat latura obiectivă a infracțiunii de care a fost recunoscută vinovată, adică pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul, fără consimțământul victimei.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.179 Cod penal se caracterizează prin intenție directă, motivul infracțiunii poate fi diferit. În speță, se atestă cu certitudine intenția inclusiv a inculpatei V.Botnaru de a pătrunde fără consimțământul părții vătămate în domiciliul acestuia, urmărind scopul de a se răfui cu el, pentru faptul că a refuzat să restituie bicicleta la solicierea lui E.Guțu. Varianta agravată a violării de domiciliu, prevăzută la alin.(2) art.179 Cod penal, presupune săvârșirea acestei infracțiuni cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei. Pentru a fi aplicată răspunderea în baza normei menționate, este necesar ca violența sau amenințarea cu violența să urmărească scopul violării de domiciliu și să se aplice înainte de a se consuma violarea de domiciliu. Din circumstanțele de fapt reținute de instanțele de fond, din declarațiile părții vătămate și ale martorilor, rezultă că inculpata a aplicat violență față de Gh.Botnari, aplicându-i o lovitură în regiunea feței.

Lipsit de temei este și argumentul recurentul, precum că în acțiunile inculpatei lipsește latura subiectivă a infracțiunii de huliganism ce se caracterizează prin intenție directă, deoarece, în cauză cert s-a constatat că intenția inculpatei, care a acționat de comun acord cu ceilalți participanți la infracțiunea de huliganism, a fost una directă, ea a conștientizat că încalcă ordinea publică, dorind acest fapt, ceea ce incontestabil s-a dovedit prin probele materiale ale cauzei. Desconsiderarea deplină a ordinii publice a demonstrat-o dorința

inculpatei de a profita de un pretext neânsemnat pentru răfuiala cu partea vătămată, astfel că acțiunile ei, ca și a tuturor persoanelor participante la infracțiune, corect au fost calificate în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, astfel fiind întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii.

Recurentul mai invocă ca temei de anulare a deciziei pct.12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul constată că motivul invocat de recurent nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel, deoarece instanțele de fond nu a făcut o altă încadrare juridică decât cea în baza căreia inculpata a fost pusă sub învinuire.

Concomitent, Colegiul penal reține că, recurentul face trimitere și la temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, invocând că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă acesta nu s-a confirmat, deoarece argumente expuse în recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel le-a examinat minuțios, pronunțându-se argumentat și detaliat asupra lor. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelurilor și temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Neîntemeiate sunt și argumentele apărării, precum că în cauză s-a comis o eroare de fapt, deoarece prin „eroare de fapt” se înțelege o greșită examinare a probelor administrate în cauză, în sensul că la dosar există o anumită probă, când în realitate aceasta nu există sau atunci când se consideră că un anumit act, un anumit raport de expertiză ar demonstra existența unei împrejurări, când în realitate din acest mijloc de probă reiese contrariul. Eroarea gravă de fapt presupune deci, reținerea unei împrejurări esențiale fără ca probele administrate să o susțină sau o nereținere a unei astfel de împrejurări esențiale, deși probele administrate o confirmau, ambele ipoteze fiind rezultatul denaturării grave a probelor.

În acest context, Colegiul penal constată că nu există contradicție evidentă între cele reținute prin hotărîrea recurată și conținutul probelor administrate, starea de fapt reținută nefiind consecința unei denaturări evidente a probelor, ci rezultatul unei analize coroborate a acestora, astfel că decizia nu cuprinde vreun viciu sub aspect de fapt sau de drept material sau processual.

Totodată, neîntemeiată este și afirmația recurentului, precum că examinarea cauzei a avut loc contrar prevederilor art.419 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu a dispus rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Mai mult, termenul „rejudecare” nu desemnează o nouă desfășurare, de la început, a întregii activități procesuale ce este îndeplinită de prima instanță, ci doar efectuarea unor acte procesuale care nu au fost legal îndeplinite sau care sunt necesare, dar nu au fost efectuate de prima instanță.

În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în primă instanță se contestă de către părți, *la solicitarea acestora*, persoanele care le-au depus urmează să fie audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, pe când din procesul-verbal al ședințelor de judecată o astfel de soliciatate din partea apărării și inculpatei nu a parvenit.

Complementar celor reținute supra, Colegiul consider necesar a respinge și argumentul recurentului, precum că la caz a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției, deoarece instanțele au dat preferință probelor acuzării, ignorându-le pe cele ale apărării, fapt ce contravine art.6 CEDO.

La acest capitol Colegiul atestă că, sarcina probei în ceea ce privește stabilirea vinovăției persoanelor suspectate sau acuzate revine acuzării. Totodată, orice prezumție care transferă sarcina probei către persoanele suspectate sau acuzate este suficient de importantă pentru a justifica încălcarea acestui principiu și că aceasta poate fi răsturnată. Pentru

răsturnarea prezumției respective este îndeajuns ca apărarea să aducă suficiente probe care să trezească îndoieli rezonabile cu privire la vinovăția persoanei suspectate sau acuzate. În cazul în care, în urma evaluării vinovăției persoanei suspectate sau acuzate de către instanța de judecată, rezultă o îndoială justificată cu privire la vinovăția acesteia, persoana în cauză este achitată.

La caz însă, partea acuzării a adus probe directe care dovedesc nemijlocit vinovăția inculpatei V.Botnaru și acestea nu trezesc îndoieli cu privire la nevinovăția acesteia, care dimpotrivă, combat afirmațiile date de apărare, precum că inculpata nu ar fi săvârșit infracțiunile incriminate, din care motiv instanța de apel just le-a respins. Totodată, instanța de apel a dat posibilitatea părților de a prezenta probe, însă atât inculpata și apărătorul acesteia, după cum rezultă din procesul-verbal, nu au probat lipsa de temeinicie a acuzațiilor prin formularea unor declarații, depunerea unor cereri probatorii, ridicarea unor excepții sau punerea de concluzii, care ar dovedi contrariul.

Astfel, analizând materialele cauzei și decizia instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea acesteia.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestora în cazul în care constată că sunt vădit neîntemeiate.

În acest context, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul I.Popescu în numele inculpatei V.Botnaru, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatei Botnaru Viorica, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui Botnaru Viorica, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 august 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș